

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **18.07.2025**.

Nezoz Uysal Aslan

Sırnak Milletvekili

Aksaray T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan ve 30 yıllık ceza süresini fiilen tamamlayan hasta mahpus Hasip Avşar hakkında İdare ve Gözlem Kurulu (İGK) tarafından hem 25.03.2025 hem de 01.07.2025 tarihlerinde iki ayrı infaz uzatma kararı verilmiştir. Bu kararlar, yalnızca özgürlük hakkının ağır biçimde ihlali anlamına gelmemekte, aynı zamanda ideolojik yargılamaya dönüşmüş, keyfi ve hukuka aykırı bir infaz rejimini ortaya koymaktadır.

Avşar hakkında ikinci kez verilen infaz uzatma kararında da tıpkı önceki kararda olduğu gibi, mahpusun gelişim puanı iyi hal değerlendirmesi için gerekli alt eşğin üzerinde olmasına (51,71) rağmen, "iyi halli değildir" değerlendirmesi yapılmıştır. Kararda, cezaevi içinde disiplin cezası olmayan, gelişim puanı olumlu yönde seyreden bir mahpus hakkında böylesi bir değerlendirme yapılması açıkça ölçülebilir, objektif kriterlerin dışına çıktığını göstermektedir.

Daha çarpıcı olan ise, İGK tarafından yapılan "değerlendirme"nin, Avşar'ın politik kimliği ve ifade özgürlüğü kapsamında yaptığı savunmalar üzerinden şekillenmiş olmasıdır. Kurul, mahpusa "PKK'yi terör örgütü olarak görüyor musun?" şeklinde siyasi içerikli sorular yöneltmiş, "Bu bir siyasi sorudur, cevap vermek istemiyorum" cevabını infaz uzatma gerekçesi haline getirmiştir. Mahpusun "Kürt olduğum için yargılandım" beyanı dahi olumsuz değerlendirme konusu yapılmıştır. Bu yaklaşım, kişinin suçunu inkâr etmesinin cezalandırıldığı, adeta pişmanlık dayatmasıyla mahpusun düşüncelerinin zorla değiştirilmesinin hedeflendiği bir baskı mekanizmasına dönüşmüştür.

İkinci infaz uzatma kararının tek yeni gerekçesi ise, Haziran 2025'te yaşanan bir hastane sevinde güvenlik skandalıdır. Avşar, ciddi bir diş ağrısı nedeniyle hastaneye sevk edildiği sırada adli tutuklularla aynı ring aracında götürülmüş ve hastane koridorunda da birlikte

bekletilmiştir. Bu esnada siyasi kimliğini öğrenen adli mahpus tarafından küfür ve sözlü saldırıya uğrayan Avşar'ın güvenlik talebi ise ringte görevli jandarma tarafından "başka araç yok" denilerek reddedilmiştir.

Bu olayın ardından, saldırıya uğrayan kişi hakkında "edep ve nezakete aykırı davranış" iddiasıyla disiplin soruşturması başlatılması ve bunun infazın uzatılması gerekçesi olarak kullanılması, açıkça suçun mağduruna ceza verilmesi anlamına gelmektedir.

Son olarak, Avşar hakkında "ayakta sayım"a katılmadığı gerekçesi de infaz uzatma kararı içinde "kurallara uyum sağlamama" gerekçesiyle yer almıştır. Oysa bu uygulama, cezaevlerinde insan onurunu zedeleyici bir askeri nizam dayatması olarak mahpuslar tarafından uzun süredir protesto edilmektedir.

Tüm bu gelişmeler, İdare ve Gözlem Kurulu uygulamalarının hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik ilkelerini ihlal ettiğini ve özellikle siyasi mahpuslar açısından sistematik baskı aracına dönüştüğünü ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda;

1. Aksaray T Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan Hasip Avşar hakkında iki kez infaz uzatma kararı verilmesine dayanak olan değerlendirmelerde, iyi hal puanının alt eşik üzerinde olmasına rağmen hangi somut kriterlere göre "iyi halli değildir" kararı verilmiştir?
2. Eğitim ve gelişim puanı olumlu olan mahpuslar hakkında her defasında aynı siyasi gerekçelere dayanarak infaz uzatma kararı verilecekse neden dönem değerlendirmesi yapılmaktadır.
3. İdare ve Gözlem Kurulu tarafından mahpuslara "PKK'yi terör örgütü olarak görüyor musun?" gibi siyasi içerikli soruların yöneltilmesi yasal mıdır? Bu soruların cevaplarına göre kişinin tahliyesinin engellenmesi, Anayasa'nın ifade özgürlüğü, savunma hakkı ve ayrımcılık yasağına aykırı değil midir?
4. İnfaz edilmiş olsa da "atılı suçu" hiçbir zaman kabul etmeyen bir mahpusun bu beyanı infazın uzatılmasına gerekçe yapılabilir mi?
5. Kişi, pişmanlık gösterebilmesi için önce suçu kabul etmiş olmalı değil midir? Suçu kabul etmeyen bir kişiden "pişmanlık" beklenmesi mantıksal bir çelişki değil midir? Bakanlığınız bu husustaki değerlendirmesi nedir?

6. Söz konusu hasta mahpus, disiplin soruşturmasına konu olan olayda mağdur konumundayken, yani ring aracında adli mahpusun hakaretine uğramışken; saldırıya uğrayan kişiye disiplin cezası verilmesi hangi hukuk mantığıyla açıklanmaktadır? Saldırıyı gerçekleştiren kişi hakkında herhangi bir işlem başlatılmış mıdır?
7. Siyasi mahpusların hastaneye sevklerinde, adli mahpuslarla aynı ring araçlarında sevk edilmesi uygulaması Adalet Bakanlığı'nın bilgisi dahilinde midir? Bu uygulama, mahpusların güvenliğini ve sağlığını tehlikeye atmakta değil midir? Bu konuda ayrıştırıcı, koruyucu bir sevk planlaması yapılmakta mıdır?
8. Cezaevlerinde mahpuslara dayatılan "ayakta sayım" uygulaması, insan onuruna ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına aykırı değil midir? Bu uygulamaya karşı çıkan mahpusların "pasif direniş" gerekçesiyle cezalandırılması hukuki midir?
9. İdare ve Gözlem Kurullarının işleyişinde, düşünce ve ulusal kimlik temelli değerlendirmeler yerine, yalnızca cezaevi içi somut tutum ve davranışlara dayalı nesnel değerlendirme sistemine geçilmesi için Bakanlığımızca herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?